

Arhitektonski fakultet Univerziteta u Beogradu
Doktorske studije: Blok: Sociološki diskurs istraživanja
Mart – maj 2011. godine

Moderator dr Ksenija Petovar, redovni profesor

Predmet bloka Sociološki diskursa istraživanja je uticaj društvenih i političkih faktora na građenu sredinu. Težište je na analizi savremenih praksi i iskustava u istraživanju odnosa između građene i društvene sredine i pozicije različitih aktera i interesnih grupa u odnosu na građenu sredinu i njene performanse (kvalitet življenja, ljudska prava, profit/dobit, interesi, životna sredina).

Program:

I – 7 mart 2011: 18.15 – 21.00 sat:

Tema: **Normativni aspekti kvaliteta gradskog prostora** – Dr Ksenija Petovar

- Civilizacijski i kulturološki kontekst artikulacije pojmova javno dobro i javni interes u gradskom/naseljskom prostoru
- Svojinski status javnog dobra. Privatizacija javnih dobara. Kontrola korišćenja privatnog dobra u zaštiti kvaliteta življenja i vrednosti javnih i privatnih dobara
- Formiranje društvenih vrednosti i značaj za razvoj društvene zajednice. Ljudska prava i društvene vrednosti
- Pojam i vrste društvenih institucija. Izgradnja institucija.
- Urbanistička norma kao osnova urbanosti i urbanog kontinuiteta. Društvena uslovljenost poštovanja norme i odnosa prema normi.
- Pravna država i status urbanističkog i prostornog planiranja
- Komentar razvijenosti i funkcionisanja institucija u Srbiji

II – 14 mart 2011: 18.15 – 21.00 sat:

Tema: **Ekonomska, socijalna i kulturna prava** - Dr Ksenija Petovar

- Pojam ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava. Međunarodni dokumenti o ESK pravima.
- Novo aktualizovanje pojma socijalni razvoj.
- Indikatori socijalnog razvoja i kvalitet življenja
- Socijalna uključenost/isključenost
- Prostorna dostupnost u ostvarivanju ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava
- Prilagođavanje modaliteta ostvarivanja ESK prava osobenostima lokalnih zajednica

III - 21 mart 2011: 18.15 – 2100 sat:

Dr Miodrag Vujošević, naučni savetnik, IAUS

Tema: 1. **Novi evropski regionalizam i regionalno pitanje u Srbiji**

- Pojmovi
- Planiranje i upravljanje na regionalnom nivou
- Glavne faze evropskog regionalizma i novi regionalizam Evrope
- Glavni problemi regionalizma u Srbiji
- Inicijative za rešavanje regionalnog pitanja
- Mogućni institucionalni i organizacioni aranžmani za upravljanje strateškim razvojem na regionalnom nivou

- Kriterijumi za izbor konkretnih aranžmana

Tema 2. Postsocijalistička tranzicija u Srbiji, kriza strateškog mišljenja, istraživanja i upravljanja i mogućnosti obnove.

- ‘‘Glavna scena’’ tranzicijskih reformi
- Kontekst: evropski razvojni dokumenti
- Tranzicijske reforme od kraja 1980-tih/početka 1990-tih: legitimitet reformi i nove ideološke i političke dogme
- Razvojni izgledi Srbije

IV – 28 mart 2011: 18.15 – 21.00 sat:

Tema Akteri promena u urbanom prostoru - dr Ksenija Petovar

- Interesi i interesne grupe. Prepoznavanje interesnih grupa u gradskom prostoru. Društvena moć i interesne grupe.
- Promena u strukturi moći u Srbiji. Nove interesne grupe, njihov položaj i uticaj na društvene tokove (uključiv i oblikovanje i korišćenja prostora/građene sredine).
- Korupcija, kriminalizovana država i interesne grupe
- Investitori. Pozicija u pravno uređenoj državi.
- Uprava. Lokalna vlast. Javnost.
- Stručnjaci i profesionalna udruženja. Etički kodeks. Zaštita profesionalnih vrednosti i normi.
- Pravni sistem. Kvalitet zakona i usklađenost za ljudskim pravima. Sudska vlast i kvalitet sudstva.
- Kulturna obeležja društvene zajednice. Društvene vrednosti. Socijalni kapital.
- Civilno društvo. Razvijenost, ugled i uticaj.

V – 4.april 2011: 18.15 – 21.00 sat:

Tema: Građevinsko zemljište, privatizacija i javni interes – dr. Slavka Zeković, viši naučni saradnik, Institut za arhitekturu i urbanizam Srbije

- Pojam i uloga građevinskog zemljišta
- Svojina/vlasništvo
- Osvrt na politiku građevinskog zemljišta u ex-komunističkim zemljama
- Zemljišna politika u zemljama u tranziciji
- Zemljišna politika u zemljama tržišne privrede
- Građevinsko zemljište u Srbiji
- Reformske osnove upravljanja građevinskog zemljišta
- Građevinsko zemljište i javni interes
- Politika razvoja komunalne privrede u Srbiji

VI – 11 april 2011: 18.15 – 21.00 sat:

Tema - Rezidencijalni modeli srednje klase u post-socijalističkom Beogradu: nove forme rezidencijalne segregacije

Mina Petrović, vanredni profesor Filozofskog fakulteta u Beogradu

Teze:

- Pojam rezidencijalne segregacije u urbanim studijama

- Rezidencijalni modeli više i srednje klase u različitim društveno-prostornim kontekstima:
  - strukturna i akterska perspektiva
  - (de)politizacija urbanog pitanja
- Komercijalna suburbanizacija i džentrifikacija u post-socijalističkom Beogradu:
  - promene u na strani ponude (akteri stambene provizije, teorija rentnog raskoraka)
  - promene na strani tražnje (individualizovana potrošnja, promena životnog stila)
- Povlačenje viših slojeva u privatizovane prostore – dobija li Beograd obeležja kvartovanih gradova

VII – 09.maj 2011: 18.15 – 21.00 sat:

Tema – Stanovanje i politike stanovanja u Evropskoj uniji – Dr Ksenija Petovar

VIII – 16. maj 2011: 18.15 – 21.00 sat:

Tema – Procena uticaja na socijalni razvoj (Social Impact Assessment) – Dr Ksenija Petovar

IX – 23 maj 2011: 18.15 – 21.00 sat: Razgovor o tezama za male seminarske radove.

X – 30. Maj 2011: 18.15 – 21.00 sat: Razgovor o tezama za male seminarske radove